

Gironès

ANY I

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

NUM. 28

Redacció i Administració:
PLAÇA INDEPENDENCIA, 16. — Ent.

Dissapte 29 de Juliol de 1916

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

CAMPANYA DE PERSUASIÓ

L'obra de la Diputació de Girona es motiu d'orgull pels seus impulsors. -- Els regionalistes han seguit en ella la tradició del esperit constructiu de la seva política. -- La disminució del deute, l'augment dels ingressos, son deguts a una molt honrada administració. -- Contra la grandesa de l'obra no hi poden rés les insidies minucioses dels baladrers. -- Elles no poden entelar la seva puresa.

Cantin papers i mentin barbes

Seguim la nostra campanya de *persuasió*, aquella que anunciavem fa uns dies. Seguim aquesta orientació, expositiva de les nostres institucions, d'aquelles en que 'ls regionalistes hi tenen una gran part de responsabilitat perque hi exerceixen una obra de govern.

L'altre dia a grans trets examinarem l'obra grandiosa, imcomparable de la Diputació de Barcelona, anem avui i en dies successius a examinar l'obra de la Diputació gironina, durant el quinqueni de 1911, en que entrà a ocupar la Presidencia l'il·lustre diputat En Agustí Riera, fins al dia d'avui.

Amb orgull català, amb orgull de companyerisme polític, presentem al públic la nostra obra, i diem *nostra* perque pertany en gairebé sa totalitat a l'orientació que 'ls regionalistes han donat a les coses d'aquella casa.

Ja molt avans de conèixer aquests resultats, en la *seguretat més gran de nosaltres mateixos*, el leader del catalanisme en Francesc Cambó, anunciava en un discurs, que els regionalistes responien plenament de l'obra i de l'actuació dels seus homes, especialment en les Diputacions de Girona i Barcelona, en les que hi teníem un màxim d'acció governativa.

Si algú altre partit polític pot presentar una pàgina de serveis tant brillant o gloriosa. Si algun dels seus homes com ho fan els regionalistes, QUE PARLI, sinó que 's'condempni ell mateix a silenci etern, perque fins que hagi sortit del seu estat de negació i d'impotència, no pot llençar acusacions gratuïtes als que laboren i construeixen.

¡Calleu, mesquins intrigadors, que porteu l'enemiga, l'odi a nosaltres, per norma!

¡Calleu, barbes mentideres, que amb la vostra cridoria no conseguireu ni enterbolir l'aigua corrent i crestallina!

¡Calleu, els negatius, els impotents, els envejosos, els cobarts, calleu que 'ls papers canten, que parlen els fets....!

* * *

Conjunt del deute provincial desde 1911 a 1916

En 3 de Maig de 1911 al pendre posició de la Presidencia de la nostre Diputació el senyor Riera, aquesta adeutava per atencions anteriors a 1911... 389.755'55 ptes, a la que deu anyadir-se la mensualitat de Janer de 1911 dels abastadors de Beneficència, que no yà pagar-se fins al Abril i que importava 16.544'96 ptes.

Aixís el deute total en 1911 era de	406.300'51 ptes.
El 20 de Juliol de 1916 el deute era de	140.816'59 »
La diferencia en menys es de	265.483'94 »

* * *

Elocuentíssim es aquest resum total, enorme la labor que implica, l'administració acuradíssima, honrada que suposa l'extingir 265.483 ptes. de deute, en cinc anys. Aixó sols es ja prou per a nimbar de gloria al home i la política que tal sab i pot fer.

Adverteixis que en el moment actual, en lo que và d'any s'ha saldat el semestre del Estat en tots conceptes. La mensualitat dels abastadors de Beneficència i el primer trimestre d'industrialis. El jornal de les dides pel primer trimestre. Les obligacions vençudes amb la Mancomunitat, per dements, donatius, camins i utilitats. El personal. I els gastos liquidats presentats a cobrament.

Malgrat tota aquesta obra grandiosa d'extinció de deute, l'existència en caixa es de pessetes

14.846'63

quan en 1911 l'existència era de ptes.

4.789'33 (!!)

Veusaquí ara un estat comparatiu del deute en 1911 i del deute en 1916, detallat per atencions o conceptes.

	VARIS		Instrucció pública Escalofó.		Camins		Beneficència		Subvencions ferrocarrils		RESUM	
	Ptas.	Cts.	Ptes.	Cts.	Ptes.	Cts.	Ptes.	Cts.	Ptes.	Cts.	Ptes.	Cts.
Deute en 3 Maig 1911	46659	78	42276	51	26704	40	175360	54	115299	28	406300	51
Id en 20 Juliol 1916	25157	38	39934	50	25177	55	35080	56	15466	58	140816	57
Diferencia en mneys en aquesta data	21502	40	2342	01	1526	85	140279	98	55832	70	265483	94

Aquest quadre es confirmatiu de lo que deiem avans; val la pena de fixar-hi l'atenció, perque té una elocuencia sobirana, incontestable.

* * *

Per fi anem a donar l'estat comparatiu d'ingressos i gastos del quinqueni a que ens venim referint. El resum es el següent:

Ingressos realitzats en 1911	904.880'30 pessetes.
» » » 1916	975.786'04 »
Gastos satisfets » 1911	846.078'32 »
» » » 1916	868.681'35 »

Aixó demostra per una part el zel, l'escrupulosa administració de la Diputació, que cada dia més và expandint una vida pletórica d'anells, de sòlida expansió i millora

Avui hem examinat un aspecte de la nostra Diputació, que desde la Presidencia del senyor Riera, ha entrat en un ample camí esencir i progressiu.

Un altre dia seguirem.

CLAR I CATALÀ

Durant les eleccions passades de diputats a Corts se portà a cap, desde el diari jaumí d'aquesta ciutat, una fastigosa campanya electoral completament oposada a les Normes catòliques, i a la mes oposada discreció i s'ny, com demostrarem passada la lluita electoral, fonamentant nostres escrits en documents de l'Autoritat eclesiàstica, i contrastant fets, amb fets. No foren contradits ni els fets, ni les proves elegades.

Desde aquella lluita el diari ha canviat d'amo, de director i no sabem si també de personal de redacció. En el primer nombre, firmes de persones respectables, avalaren el canvi de actuació que empenia de nou el diari, i era la capa baix la cual s'escudava pera provar que endevant, sols faria verdadera política catòlica, i si es vol, jaumista, en el recte sentit de la paraula, ja que fins ara no se pot definir si es diari catòlic o jaumista, piug quan li convé se presenta amb frac de fervent catòlic a soles, i quan canvien els vents, se presenta com a simple jaumista.

Amb la publicació d'un manifest al cos

electoral firmat per quatre senyors que se titulen «Comisión permanente de la Junta Provincial Tradicionalista» se comença una altra campanya de errors, calumnies i estridencies, contra els regionalistes que no estem disposats a tolerar sens la nostra protesta més ferma. Si per excessiva delicadesa i prudència, per part nostra, callarem durant la última campanya electoral, i sufrirem les imputacions calumnioses de dit diari, no podém seguir igual conducta en la present actuació electoral pera no esser complice de la discreció del cos electoral, no posant a la pública excreció les imputacions falses, de persones que s'erigexen en dictadors de normes al cos electoral.

Aquesta campanya se inicia al mateix temps que corre el rumor, de que la digníssima personalitat que exercia de Director ha presentat la dimissió del càrrec, i fastiguegat de la direcció de son partit se queda a casa seva. No son suficients els rumors, en opinió nostra; en el diari se publicà el nomenament de director, i es necessari tenir el valor civic de dir públicament, si se està o no con-

forme amb el camí emprés per la publicació que als ulls del públic, encara dirigeix. Les respectables plumes que avalaren el primer nombre del diari, en sa nova època, es fan conformes amb aquestes orientacions que ells tant execrabien en sos escrits?

En el manifest se calumnia als regionalistes, se diu que son pitjors que els republicans, que son la negació de la religió. Si per a persona de criteri aquesta afirmació sols l'excitarà a compassió i passarà en sos llavis aquell adagi «brams d'ase no arriben al cel», en llegidors del diari qui no tenen aquest criteri, els hi formarà aquesta afirmació una consciència errònia, de qui en aquest cas com a mal menor se ha de votar al republicà en front del senyor Masó. És això, lo que entre ratlles se vol dir? Si es això fora caretas; que cada ú tingui valor dels seus actes.

No sabem de cert, si encara té Censor eclesiàstic el diari jaumí; creiem que sí. En cas afirmatiu, el Censor eclesiàstic, pot aprovar semblant doctrina?

Aquí a Girona tots ens coneixem i públicament retém als firmants del manifest, i al diari jaumí, a que citin un sol fet del regionalisme de Girona com entitat oficial, que no estigui conforme amb les doctrines de l'Església: Que citin un sol fet del candidat regionalista proclamat, que en els carrecs públics que ha desempenyat; que s'oposi al deure de sincer i fervent catòlic. Res hi ha que cegui tant al home i ofusqui son enteniment, com les baixes passions polítiques, i les rencoroses petiteses de personalisme, i sols això explica l'òblid de Normes tant terminants, donades per qui té el deure de dirigir els catòlics.

¿Existeix cap prohibició de pertànyer als catòlics a l'actual organització política-regionalista? Per el fet de pertànyer ¿qui ens pot titllar de menys catòlics, que els més catòlic que hi hagi, manifestant, com ha manifestat sempre el diputat regionalista proclamat per Girona, que segons la Norma 8.ª conserva sempre íntegra sa llibertat d'acció i de vot per a negarse a cooperar de calsevol manera a lleis o disposicions contraries als drets de Deu i de l'Església?

F.

Les Escoles de la Ciutat

Exposició Escolar de fi Curs

Aquest fi de curs de les Escoles Graduades, ens ha proporcionat una agradable sorpresa de perfeccionament del treball artístic a l'Escola.

Gentilment invitats per el Claustre de Professors del Grup, hem visitat en les sales del nostre palau escolar, la bella mostra de treballs que han executat durant l'any els alumnes, i la conseqüència que n'hem tret ha sigut de justa ponderació i de merescuda lloança al qui saben encarrillar l'activitat dels nois per uns camins tant soleiosos i educatius d'art.

Hi hà, certament, en aquest resúm anyal de l'activitat artística escolar, obres que no desmereixen d'ocupar un lloc vistós en qualsevol exposició d'Art. L'art del pirogravat té talentosos adictes en el Grup, i son fruit d'aquesta adhesió a unes bellíssimes taules gravades al foc amb motius pietosos i de natura, alguns d'ells bellament colorits. Hi hà ademés unes arbitràries pintures d'enginy escolar no pas perfectes de color—que això seria demanar fruits a la llavor dels arbres plantats de nou—però si reveladors d'un lluc d'artista, portador d'una quietud dolorosa qui no pot traure's encara amb facilitat.

Son ademés dignes d'elogi unes reproduccions, puríssimes dels interiors de Torné-Esquius i uns treballs d'

humor, fets amb molta puresa de línees.

El dibuix al natural hi té també una numerosa i sel-lecta manifestació, i el llibre escolar, a la fàisó dels simplíssims i elegants llibres d'escola, dels alemanys i dels anglesos hi té també les primícies del seu desentrotllat a la Escola.

Ens plau en gran manera veure presidir un criteri de serietat i de sobrietat artístiques, en el treball de les escoles. Aquest'obra, per el gran llevat post-escolar que guarda en sí, es mereixedora de l'atenció i del estimol de tots.

Nostre bon amic i company en Sebastià Pla porta el rem d'aquesta activitat en les nostres escoles i tant ell com els seus aventajats deixebles, majorment en Martí, en Colomer, en Herrero i algún altre que sentim no recordar, poden sentir molt justa satisfacció per la esplendidesa dels treballs que presenten i alhora per el breu triomf que representa i esclou la seva lloabilíssima activitat.

Nosaltres ens felicitem de que dins les escoles nostres s'hi resolguin tant esponerosament aquestes activitats que tant s'adjuen amb el summum de valors que nosaltres anhelem per l'Escola.

ANDREU

EL BALL DE LA FIGUERETA

LES EVOLUCIONS D'UN CANDIDAT

Un diari de Barcelona ha publicat la següent notícia que li ha trasmes el seu corresponsal de Girona:

«Ha celebrado una detenida conferencia con el gobernador civil señor Prida, el candidato republicano por el distrito de la capital señor Fernández del Pozo.»

El senyor Fernández ha sigut el candidat dels republicans de Girona tres vegades i ara ho serà per quarta volta. Per les eleccions de l'any 1910 fou un model de candidat d'oposició i d'esquerranà; no tingué tractes electoral amb ningú més que amb els seus correligionaris. La veritat es que tampoc n'hauria tret res perquè lluitava en front de dos candidats lliberals i d'un carlí i totes les dretes apoiaren a don Dalmau Iglesias. Aleshores el candidat republicà no và visitar al governador civil ni a cap personalitat d'altres partits; el seu puritanisme de candidat d'oposició no li permetia fer genuflexions davant del representant del règim monàrquic.

L'any 1914 com que els lliberals no tenien candidat i tampoc els regionalistes, el senyor Fernández va visitar a significades persones d'ambdós partits captant el vot i fins ensabonant-los en privat i en públic, com en son discurs del miting electoral en el Teatre principal, però tampoc va visitar al governador civil, perquè—deia—un candidat republicà no ha de tenir cap mena de tractes amb els representants de la monarquia, i encara que «lo cortés no quita lo valiente» no volgué que se pogués dir que havia pujat l'escala del Govern civil avans de celebrar-se les eleccions.

Vingueren les darreres eleccions d'enguany i els pactes i relacions del senyor Fernández i dels republicans amb els lliberals monàrquics se feren no ja com l'altre vegada mig d'amagat i a l'ombra d'un traspol particular, sino en públic i amb ostentació de intel·ligència electoral; s'assegurava, molt avans d'entrar en període electoral, pels mateixos republicans, que el senyor Fernández seria el candidat oficial encasillat, o per lo menys que no ni hauria d'altre que vingués amb etiqueta oficial i que el candidat republicà-federal disfrutaria de la simpatia i bonavolença del govern de la Monarquia.

Els fets corroboraren aqueixa opinió, puig encara que mentres se desenrotllà

la campanya electoral el governador semblava vendre protecció al candidat jaumí, per a assolir o no perdre el concurs dels jaumins de Vilademuls per a el candidat oficial senyor Ballbé de Gallart, a última hora els vots dels lliberals foren tots pel candidat republicà-federal-socialista senyor Fernández, qui, aquesta vegada, ja no va perdre l'escrúpul i no tingué inconvenient en fer el *rendez-vous* al *poncio* de la Monarquia uníaria.

Anulades aqueixes eleccions del mes d'abril, al apropar-se les que en definitiva han de resoldre la qüestió política electoral en aquest districte, ¿quina ha sigut la... política dels republicans i del seu candidat senyor Fernández? Respecte als lliberals no se'n ha de parlar, prova eloqüent del pacte son les reunions tingudes en el *Centro d'Unió Republicana* del carrer del Carme amb asistencia de personalitats del partit lliberal per a formar la coalició monàrquica-republicana-socialista, i l'article d'encàrrec que publica l'*Heraldo de Gerona* del dijous passat on s'afirma que els lliberals votaran al candidat republicà amb més entusiasme que si fos del seu partit.

Referent a les relacions del candidat republicà-federal-socialista amb els jaumins, («las hordes de Savalls y de Cuccala», com sol escriure *El Autonomista*) no poden esser més clares després de haver-se convertit l'òrgue del candidat en butlletí oficial del «jaumins-pràctics» que hi col·laboren amb assiduitat i profusió d'articles. Ja no son dinars i conversacions de *sobre-mesa* a l'Hotel del Comerç, son impúdics conturbenís republicà-jaumistes, ateo-catòlics, els que s'estableixen en aquest districte, inspirats per l'odi personal i la passió política.

I per últim en quan a les relacions del candidat «auster i conseqüent» deixeble de'n Pi i Margall, amb el govern de la Monarquia, aquell sol que reproduim al començament d'aquestes ratlles en dona la pauta. Al arribar el senyor Fernández li ha faltat temps per a pujar les grades del Govern civil com el més perfecte candidat oficial, i com el més disciplinat correligionari del partit que governa. Ja ha perdut tota mena d'escrúpuls, ara ja hi sap el camí, sap com els homes més estirats dobleguen l'esquena davant dels *Poncios* de la Monarquia. Així van començar en Salvatella i en Junoy, fent equilibris i ballant la figuereta davant de un acta penjada de la canya convertida en vara de comandament dels governadors civils. L'evolució es la conseqüència obligada que segueix a la derrota.

¡Pobres republicans de Girona!

P. GOVERNA

L'OBRA DE LA MANCOMUNITAT LA CAIXA DEL CRÈDIT COMUNAL

La Caixa de Crèdit Comunal, creada per acord del 5 de maig de 1914 pel Consell de la Mancomunitat de Catalunya, és una entitat delegada o fundació d'encarregada d'administrar els cabals que la Mancomunitat ha acordat instituir per a facilitar l'ús del crèdit, en forma de préstecs, als municipis de Catalunya, solvents, ben administrats, que no tinguin deutes amb l'Estat, la Mancomunitat ni la provincia, destinats a obres públiques o serveis municipals necessaris, de provada utilitat i acurat estudi. Un 20 per cent d'aquests emprèstit podrà ésser destinat a la conservació de deutes municipals i un 10 per cent a operacions de crèdit agrícola, mitjançant la proposta de la Caixa i l'aprovació del Consell.

Aquests emprèstits es faràn, per ara, al 6 per cent d'interès anyal més el mitg per cent en concepte de despeses d'administració. Aquell interès s'acondiconarà al que li resulti a la Caixa de les operacions que faci per a nodrir son fons disponible.

El govern de la Caixa và a càrrec d'un Comité administratiu, format de diputats provincials i persones competents, no investides d'aquell càrrec, que hi seràn en majoria; i d'un Comité directiu en el qual seràn majoria els diputats provincials. Aquell estudiarà i proposarà las operacions, i aquest les acordarà o refusarà.

La Mancomunitat nodrirà la Caixa per mitja de emprèstits públics, consignat de moment com a préstec reintegable, per les despeses de fundació i administració, la quantitat de 60.000 pessetes del seu pressupost. Podrán nodrir-la, a més les consignacions de les Diputacions de l'Estat o dels Municipis i les deixes particulars.

D'aquesta manera, la Caixa, amb reglament especial i vida au'ónoma, podrà operar sense les traves que la llei posa al maneig de cabals provincials i amb independència completa de la política i dels canvis imposats per la actual organització de les Diputacions que formen la Mancomunitat.

Aquesta savia organització—que detalla el reglament pel que es regeix la Caixa—és garantia sobrada el seu bon funcionament i de que s'atengui la idea resultats que ha engendrat la seva creació, de resulta s pràctics i de finalitat patriòtica, idea que pot portar en pocs anys la transformació dels petits municipis de Catalunya, que, per garantia que tinguin i per ben administrats que siguin, no tenen mitjans ni facilitats per a realitzar aquelles millores que exigeix la higiene, l'embelliment del poble o la vida dels ciutadans, i que no poden realitzar-se amb càrrec els esquifits pressupostos ordinaris.

La Caixa es un òrgue creador de civilitat i de riquesa; un esperonador d'iniciatives i avenços; una institució fecunda que, recollint una part de l'estalvi català, garantit per Corporacions solvents i prestigioses, l'escampa arreu de Catalunya per a donar vida als pobles que la formen, augmentar la riquesa llur i encarrillar-los cap a la vida moderna.

L'actiu de la Caixa, serà sempre superior al passiu representats per les obligacions emeses per la Mancomunitat. El formaràn crèdits perfectament valorats i segurs de cobro i el metàl·lic existent. Fetes amb cura les operacions de préstec, no hi ha mitjà de que la Caixa sofrexi perjudicis. Tindrà capital propi i suficient per a pagar interessos i amortitzacions del que la Mancomunitat li doni, i amb els anys—de mica en mica s'omple la pica—haurà constituït un capital lliure no afecte a cap obligació acreedora, perquè haurà amortitzat tot el deute que ara crea.

No cal dir la revolució que en la vida municipal de Catalunya representa aquest nou òrgue de la Mancomunitat. Com altres institucions de la nostra entitat cabdal preparen el ànima catalana, aquesta prepara les cèl·lules constitutives de Catalunya, per a un desenrotllament venturos. Realment, crearà una Catalunya nova, una Catalunya bella, disposada a rebre el creixement de les obres públiques de caràcter general, carreteres i ports, ferrocarrils i telèfons, camins i ponts, edificis d'ensenyança i tot quan constituïx el propòsit de la Mancomunitat Catalana.

Els petits municipis de Catalunya, no tenien força per a posar-se al nivell del creixement de la nostra terra; ara, en premi a la seva bona administració, en premi a las seves iniciatives i afans de progrés, tindran el mitjà de fer-se forts, rics, bells, sans, i així a l'una anirà creixent i fent-se forta la nostra Catalunya.

El crèdit fàcil als municipis de ciutats com Barcelona, era car o impossible per als pobles allunyats dels Centres bancaris i bursatils.

La Caixa, traient d'aquests el diner necessari, els fa el crèdit possible i barà

to. Al mateix temps, destinant un tant per cent a la conversió de deutes, qui sab amb quines condicions concretes, els reabilita i destinant un altre tant per cent a operacions agrícoles resol un problema d'un interès tan vital, que no cal pas demostrar-lo.

Obra moral, perquè premia la bona administració i la honradesa; obra social perquè escampa riquesa i crea crèdit; obra patriòtica perquè dóna força als pobles; obra catalana perquè té el sentit pràctic i acurat de les nostres obres, és la de la Caixa de Crèdit Comunal una de les més formidables de la Mancomunitat Catalana, demostrativa del que serà la nostra cabdal institució, quan tingui aquells mitjans i aquella llibertat que ha de venir-li.

X. Y. Z.

AGRE - DOLÇ

Tres són els comunicats dirigits a periòdic «de cuyo nombre no quiero acordarme». Els dels senyors Riera, Masó i Plaja, els tres grollerament acusats per insidies vergonyats. Com a mostra de la manera burda de confeccionar confrare, de qual nom no volem recordar-nos, publiquem apart el comunicat del senyor Masó que's el més breu.

Amb això deia un bromista, els que més hi guanyen són els redactors d'aquell setmanari, perquè veuen assegurat per un número més l'original suficient per a aparentar omplenar-lo.

Sort empró que'l marge de la mentida i de l'invenció calumniosa es tant ample, que dona pasta més que sobrada als periodistes *incomparables* del periòdic «de cuyo nombre no quiero acordarme».

El candidat senyor González, qual historial polític es una veritable *historia de les variacions*, del maurisme al datisme i viceversa fins arribar al *ciervisme*, treballa heroicament la seva elecció.

Sembla que tot irà com ells desitjen; al seu pas els pobles en massa s'entusiasmen i els hi reten homenatge; fins ells tenen a mà la data de les eleccions, que segons assegura el senyor Tuyet, no seran convocades fins a tant que diguin al Govern que ja tenen el districte preparat.

Tal monstruositat encare que no ho sembli es rigurosament històrica. Si no l'hagués dita el senyor Tuyet, no ho voldríem creure.

Prò diguin lo que vulguin la cosa no pinta gaire bé per ells, i quasi poden comptar les negatives per el nombre de portes a que truquen. Es lògic que així sigui.

No 'ls hi val ponderar els seus èxits en les tertulies de café, ni 'ls hi val tampoc aquella mentida de que a Viloví on s'hi trobaren amb el senyor Masó, aquest passà desapercbut.

Precissament resulta tot lo contrari, i la feina que cada candidat feu a Viloví en la seva visita electoral, se demostrarà el dia de les eleccions.

I no insistim més perquè la nostre serietat ens ho veda. A més no tenim com ells necessitat d'explicar *sopars de duro*.

Amb motiu de la festa d'inauguració d'un altar en l'Església Parroquial de Lloret de Mar, l'orgue del senyor Fernández, llença com sempre una grollera, una burda falsetat contra l'honorable Dr. Vilà, suposant que'l nostre digne Viari General, no va volguer convidar al senyor Governador, per motius de finalitat política, millor dit per ser castellà.

Afortunadament tothom té un coneixement perfecte i una profunda estima del Dr. Vilà, que tants mèrits ha contret en el desempeñy d'altres càrrecs eclesiàstics, per a suposar-lo ni remotament autor de *coses semblants*. La seva caballerositat i els seus hàbits li priven, al revés d'altres,

obrar per motius tant fútils i mesquins.

Prò així tampoc té res d'estrany que el director del diari del senyor Fernández, inventi tant grolleres acusacions. Tots ens coneixem i tots sabem pla bé lo que cada u por donar de sí.

L'educació, la bona criança es cosa que no 's perd ni se guanya, com una partida de daus; elles son patrimoni de l'ànima i certes coses no son asequibles a molts.

Es curiosa la orientació que donen els nostres adversaris a la campanya electoral, de tal manera que 's fa impossible seguir-los, per tot un seguit de minucies, que més que altre cosa fan riure.

Veureu que no combaten ni argumenten amb esperit enlairat, veureu que sempre mostren l'esquifiment del tarannar llur.

Així tenen per norma el retireure als contraris els defectes propis, i les virtus nostres se les apliquen tranquilament.

Es allò: *jo soc lladre però dic que ho ets tú*.

Per exemple: nosaltres hem afirmat sempre i avans que ningú que informava la política regionalista un gran sentit afirmatiu i de construcció, i ho demostrarem amb una obra de conjunt. Doncs els maurins publiquen un article afirmant que 'ls afirmatius són ells, els negatius nosaltres. En honor a la veritat, emprò, se guarden bé de demostra-ho. Tothom recordarà així mateix, que'n la passada lluita electoral els jaumins que aleshores presentaven en la batalla bandera propia, arribaren a copiar articles nostres, es clà, que aplicant-los al revés.

Ara passa amb als maurins del senyor González una cosa semblant però més agrada, perquè son elements de menys valua política que els jaumins; per això també més que mai l'iniciativa correspondrà a nosaltres, car es un fet meridià i ho diem sense el més mínim d'orgull, que entre unis i nosaltres periodística, intel·lectual i políticament parlant hi ha bona diferencia, hi ha una manifesta superioritat a favor nostra.

Des de que va sortir «La Provincia», que si li haguessim donat el valor que no té, no hauríem consentit que passés en mitg l'indiferència nostra, la burda, la grollera campanya contra il·lustres personalitats regionalistes, que eren objecte de cobardes acusacions.

Ara han parlat ja els que devien i el senyor Riera per una part i per l'altre el senyor Masó, amb els seus respectius comunicats; han axafat al verinós confrare.

Nosaltres no tenim perquè insistir més en un punt que ha sigut suficientment ventilat per «Diario de Gerona» amb un article formidable. A més tenim feina més important en que ocupar-nos.

El joc de «La Provincia» amb finalitats electorals ha sigut tant vist, que a tothom ha inspirat una fonda repugnancia. A Girona no estem encara acostumats a llegir certes publicacions que poden a *chantage*.

Advertim empró, que nosaltres tant pacífics sempre, obrarem amb l'energia precisa si se continua inventant insidies columnioses mentint oberta i descaradament, com s'ha fet amb els senyors Riera i Masó.

Hi ha coses que la dignitat personal i periodística no pot consentir-les.

Si es precis ensenyarem les uncles.

Per a tractar els diversos aspectes amb que 's presenta el senyor González tenim varis articles preparats, i sentim no poguer-ne donar avui alguns d'ells.

Per altre part hem preferit demorar la seua publicació, car entenem hi ha un sens fi de coses que tenen molta més importancia.

En definitiva qui més ha operat en la mort de la candidatura del senyor Gon-

zález han sigut els mateixos interessats, en un veritable *suicidi* polític.

La candidatura González es sols una cosa *insepulta*, cavant-li la fosa la fatal indiferencia de tota l'opinió.

Contestant unes insidies

RECTIFICACIÓ

No es cert que siga el que suscriu responsable del impost sobre carruatges que 's cobra a Girona encare, com ho demostra:

Primer. Que aquest impost s'acorda pels dissaptes, l'any 1906, quant el que sotscriu no era regidor.

Segón. Que fou proposat que 's cobrés a diari el 19 d'Agost de 1911 en el projecte de pressupostos per 1915, per els Srs. Bassols, Ma eu i Noguera de la Comisió d'Hisenda, aprovant-ho la Junta municipal el 5 de Novembre de 1911.

Tercer. Que aquest impost no s'hauria pogut cobrar aquest any, si no s'hagués anat a la pròrroga del pressupost del any passat, de la qual pròrroga se manifestaren contraris en sessió del 19 de Noyembre de 1915 els regidors regionalistes senyors Ensesa i Solà i el sotscrit.

Tampoc es cert que en la qüestió pendent sobre la tributació de la Margarina hi hagi intervingut en lo més mínim l'infraescribit regidor. La instancia del senyor Plaja va entrar a secretaria el 19 de Maig passat, i l'Arcaldía l'ha tramitada sense donar-ne conté a l'Ajuntament. Com que no té encare estat Consistorial, ni ha passat per la comisió de Governació de la que formo part, cap intervenció he pogut tenir en aquesta qüestió.

SANTIAGO MASÓ

«PRO DEvesa»

Ben poques ciutats poden envair-se de tenir un parc tan hermós i de tan facil arranjamet artístic com la nostra imponderable Devesa. Aillada i bressada gentilment per les aigües de tres rius, poblada d'ufanosa vegetació i amb miratges esplendents a les montanyes i a la Girona monumental, es d'una gran bellesa malgrat l'oblid i l'poc amor del nostre poble.

Donades les seves proporsicions, el seu arbrat i les vies ja urbanisades, amb un esforç no molt grós del Ajuntament i demanant ajuda als artistes i esculptors de casa,—que tantes i tantes voltes l'han donada sense cap agraïment de ningú,—podria convertir-se amb un parc simple i gentil com els jardins francesos del segle XVIII.

Més no es pas aixó lo que 'ns mou avui a parlar-ne, ni som tampoc nosaltres els més assenyalsats a dictaminar en aquet sentit. Artistes ben vidents i arquitectes ben ensinistrats tenim que poden orientar millor l'enquesta.

El problema que a nosaltres més ens interessa i que toca primer a resoldre es *l'amor a la Devesa*.

L'Ajuntament mai l'ha sentit aquest amor: de molis anys a n'aquesta part, cap treball i es fet per embellir-la, ni per fer la més *comfortable*, ni tan sols per encarrilar-hi la gent organitzant-hi festes que celebra en altres indrets de la ciutat molt menys a propòsit. Els ciutadans, tampoc hi tenen gaire estimació: fora les tardes dels diumenges d'istiu; els jardins son gaire bé deserts. Els pintors i poetes gironins que tan bé han cantat les quietuts dels vells carrers i la grandiositat dels nostres soberbs monuments, mai s'han dignat glosar la seva magnificencia. Es precis que vinguin forasters a gaudir de les seves bondats, i un poeta barceloní, el subtil Josep Carner, ens l'

ha haguda de mostrar amb sa paraula d'or i de veritat.

Es per aixó que creiem que 'ls primers treballs han d'anar encaminats a fer-la estimar.

Cal embellir-la fugint en absolut dels jardins imitadors d'un paisatge ilimitat i selvatge construït dintre un ciós sempre irrisori, i tinguent sempre en compte, que l'ideal no es pas un jardí isolat per bell que sia, sinó el jardí dintre la ciutat, on el vianant, l'escolar, el treballador o el burgués ha de *sentir-lo*, amarar-se de les seves suavitats malgrat no fassi cap esforç per la seva part. Sigui un parc a la faicó dels de Versailles, sigui un jardí del període de Bienenmeyer, sigui un arranjament del tipu clàssic de nostra terra, fent que la gent no hi tingui d'anar solsa-ment per la seva voluntat, sinó que hi sigui precisada i vulgui no vulgui, hagi d'encomanar-se de la serenor del seu paisatge i eduqui amb el ritme formós de les estatuas.

Aquí a Girona té molta més importancia que en altres llocs, ja que la gent es poc aficionada a sortir dels llocs on paseja habitualment. Acostumada a la estretor d'un carrer fosc i d'una casa sens condicions ni aire, la Rambla vulgar i insuficient li apar lloc obert en les hores d'esbarjo.

Cal doncs, tant com embellir la Devesa, fer-hi quelcom de racional amb el viure modern: sojorn on la gent s'hi pugui reunir i llocs on pugui educar-se la salut dels nostres infants.

En una enquesta semblanta a la que ha comensat «EL GIRONÉS» celebrada fa pocs anys Mannheim amb motiu d'una exposició de jardins, d'arquitecte Tenbner hi feu la manifestació següent: «El jardí ciutadà que pertoca a la nostra societat ha de ser una agradable habitació al aire lliure on totes les necessitats de la vida hi puguin ser acomplertes.»

Per a copsar aquest fi es per on s'han de començar els treballs d'arranjament de la Devesa. Llocs apropiats per jugar-hi les criatures on hi trobin eines de sport i divertiment que 'ls entretinguin agradablement, teatres d'infants en els jorns de festa: setis arreglats pera que les escoles municipals poguessin fer-hi classes o petits cursets. Camps de sport i equitació per la gent jove, piscines públiques a semblança de les existents en quasi totes les ciutats alemanyes, café restaurant, sovintejar-hi les festes musicals, balls populars, teatre de la Natura, etc... En fi, tota una vida que permetés a la gent fer-hi llargues i plentes estades que are se fan difícils car no hi ha la més petita comoditat; es imposible trobar seients on reposar, i pera refrescar*la gola resseca o satisfer la més rudimentaria necessitat cal fer mitja hora de camí o encaminar-se novament dintre el curç embafador de la ciutat.

X. MONSALVATGE

Corones dentals Audouard

de 2 i Kts., fetes a mida i colocades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiografics

d'anomalies de la dentició en els infants i d'enfermetats dels ossos i demés desordres de les sinuositats bucales

PONTS - BRIDGES - INLAYS

i treballs d'or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de

JAUME REGAS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIAde **RAIMONDA CREUHET**

Rambla Llibertat-22 -(Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens**F. SOLÀ****Optic i Joier**

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA**Busquets i Llapart****BANQUERS**

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urbà, 88 - Interurbà, 53

Comprém i veném, a l' acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI, VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telèfon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d' Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er.-Girona

Telefon interurbà núm. 40

ESMERAT SERVEI D' AUTOS**I COTXES DE LLOGUER**

DE

J. PLÉ, BOSCH Y Cia.

Ciudadans, 10 i Ronda Figuerola

Telèfon 221

Telèfon 236

Especialitat en carruatges per a empreses particulars i oficials, casaments, bateigs i enterraments, etz., etz.

Economia en els preus**MANUEL PUJADAS**

ANTIGUA (BONET)

TEMPORADA D' ISTIU

GRANS NOVITATS

en tots els articles en que s' dedica la casa

Immens surtit en Camises

Especialitat en els encàrrecs

SABÓNS*Barangé*

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA**Alfred Ferrer**

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims

Se fan etxures portant la roba

Diploma d' honor en el Concurs de Paris 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA**Planxat Modern**

Planxat mecànic de colls i punys amb rentat per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó. Plateria, 30.
La Canostilla de Oro. Rambla Llibertat
Lluïsa Sureda. Progrés
Flora Padró. Rambla Verdaguera.
Enriqueta Pla. Lorenzana.

Tallers: Pujada S. Domingo, 1

SASTRERIA SMARTde **J. Fernandez**

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Perruqueria de

R. CARBÓ

Ciudadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barbu

Servei esmerat

i antisèptic.

Abonaments

especials

Estanislau Aragó

Procurador dels Tribunals

Ciudadans -- 5. -- GIRONA

De 9 a 12 i de 6 a 9

Josep M.ª Riera i Pau

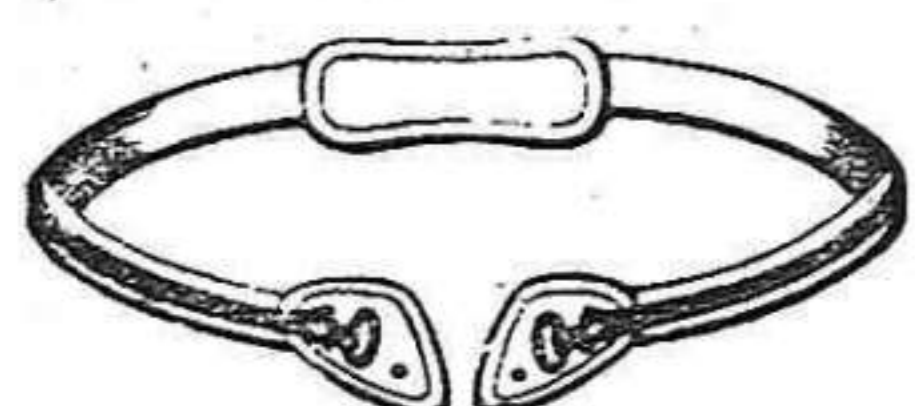
Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. - Girona

EL GIRONÉS

PERIÓDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Girona trimestre	1'50 ptes.
A fòra	2'00 "
Numero solt	0'10 "